

Regio Foodvalley & Triple Helix

BEGROTING 2020-2023

Rapport 4 april 2019

BEGROTING 2020-2023

REGIO FOODVALLEY & TRIPLE HELIX

INHOUD

Inhoud	3
Voorwoord	5
1. Ten geleide	6
1.1. Europese Commissie	6
1.2. Sterke economie	6
1.3. Brede welvaart	7
1.4. Sustainable Development Goals	7
1.5. Keuzes maken	7
2. Regio Foodvalley & Triple Helix	9
2.1. Kaders Regiobegroting	9
2.2. Kaders Triple Helix	10
2.3. Financiële begroting Regio Food Valley & Triple Helix 2020 - 2023	12
3. Werkprogramma's gemeentelijke samenwerking	16
3.1. Overzicht financiën Werkprogramma's intergemeentelijke samenwerking	25
4. Paragrafen	26
4.1. Paragraaf 1: Risico's en weerstandsvermogen	26
4.2. Paragraaf 2: Financiering	28
4.3. Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	29
4.4. Paragraaf 4: Verbonden partijen	31
Bijlagen	32
Bijlage 2: Valleihopper begroting 2020-2023	33

VOORWOORD

Ede, maart 2019,

Met de Regio Deal en de nieuwe Strategische Agenda die in de loop van 2019 worden vastgesteld, beschikt onze regio over hernieuwde ambities. En die ambities zijn groot: we willen flink bijdragen in nationale en internationale vraagstukken rond voeding, gezondheid en innovatie. Van de omvang van deze ambities zouden sommigen kunnen schrikken, immers: we zijn een kleine regio, in ook nog eens een klein land. Toch gaat dat maar deels op: Nederland is een absolute wereldspeler in productie en export van voedingsmiddelen. En onze regio geldt als hét internationale centrum van innovatie in agrifood. Het rijk vraagt ons dan ook niet voor niets dat we hier als regio een leidende rol willen nemen via de Regiodeal. Ook in de Strategische Agenda zijn deze ambities verankerd.

In 2020 gaat het niet meer om het formuleren van ambities; dat is voldoende gebeurd. Het jaar 2020 staat vol in het teken van het opzetten van programma's en organiseren van de uitvoering. Projecten in de benen krijgen om de doelen die we met elkaar hebben te realiseren. Hiermee zal een heel nieuwe dynamiek in de regio ontstaan: vele ondernemers kunnen deelnemen in projecten, waarmee de relevantie van Regio Foodvalley voor hen ook veel groter wordt. Onderzoekers en kenniswerkers dragen hun kennis en innovatieve ideeën aan bij boeren, verwerkende industrie en de hele agrifoodsector. Zo dragen ze substantieel bij aan de verduurzaming van onze voedselproductie.

Ons motto voor 2020 zal zijn: denk groot en handel klein. Grote ambities met zelfs internationale uitwerking gaan we omzetten in concrete acties en projecten. Dit vraagt de inzet en bijdrage van meer partners dan ooit. Daarmee wordt 2020 een heel ander jaar dan 2019 waarin hard gewerkt is aan plannen en ambities. Nu is het tijd om woorden om te zetten in acties.

Sluit daarom aan en groei met Regio Foodvalley mee!

De begroting van 2020 geeft financiële kaders voor dit bijzondere jaar. Echter, bij het opstellen van deze begroting zijn de Regiodeal en de Strategische Agenda nog niet af. Zodra deze zijn afgerond, zal het regiobestuur met een begrotingswijziging komen, om daarmee de financiële doorrekening van Regiodeal en Strategische Agenda voor Regio Foodvalley te geven. Die begrotingswijziging verwachten we in het derde kwartaal van 2019 en deze zal een veel gedetailleerder beeld schetsen van de bestedingen dan op dit moment gegeven kan worden.

Namens het bestuur van Regio Foodvalley,

Arjen Droog,
wnd. secretaris-directeur

René Verhulst,
voorzitter

1. TEN GELEIDE

Het is een vraag die heel regelmatig wordt gesteld: Foodvalley, waarom doen we dat eigenlijk? Soms klinkt die vraag kritisch, maar heel vaak nieuwsgierig. Regionaal samenwerkende overheden, die dan ook nog eens met ondernemers en kennisinstellingen samenwerken: het is iets wat ook niet gemakkelijk in twee zinnen uitgelegd kan worden. En bovendien: wat heb ik er als individuele inwoner nou precies aan?

Het zijn terechte vragen. En het is heel sterk dat tegenwoordig niet alleen de bedenkers van Regio Foodvalley daar met enthousiasme antwoord op geven, maar een groeiende groep ondernemers, schooldirecteuren, onderzoekers en raadsleden voelt zich steeds meer mede-eigenaar van Regio Foodvalley: ze zien de waarde van deze samenwerking in. En dat blijft niet alleen bij woorden, steeds vaker lukt het om projecten en programma's gezamenlijk te financieren. Dat is een heel belangrijke indicator van de kracht van de samenwerking binnen Regio Foodvalley.

En dit valt op, zeker ook buiten de grenzen van onze regio. Het merk Regio Foodvalley wordt sterker en wordt vaak als goed voorbeeld genoemd. National Geographic Magazine schreef een groot artikel met als titel: *A tiny country feeds the world*. Daarin schrijven de auteurs: *Wageningen University & Research, nestled in Food Valley - the Dutch agro-tech version of Silicon Valley - is key to the Netherlands' agricultural success*. De verwijzing naar Foodvalley en Silicon Valley heeft betrekking op het economische ecosysteem op het gebied van innovatie in agrifood dat hier, met de regio als bakermat, het krachtigst ter wereld is. En natuurlijk is de Wageningen Universiteit daarbij verreweg de sterkste pijler, maar een universiteit alleen is geen ecosysteem: juist in Regio Foodvalley is sprake van een sterk groeiend ecosysteem dat bestaat uit bedrijven die hun onderzoek en productontwikkeling in de regio onderbrengen, kennisinstututen die zich in de regio vestigen, starters die hun innovaties juist hier tot wasdom willen laten komen en grote groepen bedrijven met een andere achtergrond die werken aan *cross-overs* met agrifood. Een goed voorbeeld van die laatste groep is de ICT Campus, waar vele tientallen ICT-bedrijven uit de regio samenwerken. Zij ontwikkelen nu programma's en sluiten aan bij agrifood-projecten om hun kennis van *big data* en hun innovatiekracht op het gebied van softwareontwikkeling te koppelen aan agrifood-projecten.

1.1. EUROPESE COMMISSIE

Dat Regio Foodvalley de interesse wekt van velen blijkt ook uit speeches die eurocommissaris Carlos Moedas, verantwoordelijk voor Onderzoek, Wetenschap en Innovatie geeft en waar hij Regio Foodvalley regelmatig als goed voorbeeld noemt: *We have the potential to take agricultural innovation to a completely new level. Places like Food Valley in the Netherlands have already started. There you can find agri-tech start-ups and experimental farms everywhere. And even though the Netherlands lacks almost every resource necessary for large-scale agriculture, it is the number two exporter of food as measured by value globally. Second only to the United States, a country with 270 times the size of the Netherlands. Why? Because it has mastered the combination of research, innovation and agriculture.*

Maar voor veel mensen die iets meer op afstand staan blijft de vraag spelen: wat heb ik nou aan Regio Foodvalley? Of waarom is het ook voor mij belangrijk?

1.2. STERKE ECONOMIE

De economische kracht van Regio Foodvalley behoort al jaren achtereen tot de sterkst groeiende van het land. De economie van Gelderland groeit sterk en daar draagt Regio Foodvalley voor een heel groot deel aan bij.

En aan Utrechtse kant is het al niet anders: het innovatieve vermogen van de provincie Utrecht is op Europees niveau ongekend. En uit economische analyses blijkt dat het thema voeding en gezondheid, maar ook ICT daar heel sterk aan bijdragen.

Heel eenvoudig: in Regio Foodvalley zijn veel bedrijven en kennisinstellingen, die ook bovengemiddeld goed presteren, waardoor er veel werk is en het dus makkelijker is om hier een baan te vinden.

1.3. BREDE WELVAART

Maar economische groei is zeker niet het enige doel van de regio. De Universiteit Utrecht ontwikkelde een nieuwe monitor, waarbij brede welvaart centraal staat: niet alleen economische groei staat daarbij centraal, maar het gaat ook om welzijn, zaken als sociale vooruitgang, inkomensgelijkheid, vrije tijd, gezondheid, onderwijs en een goede kwaliteit van de leefomgeving.

Hoewel de regionale samenwerking formeel niet over al die onderwerpen gaat, is dit wel in toenemende mate het uitgangspunt van de regio: het gaat niet alleen om platte economische groei, het gaat om in de regio om brede welvaart: gezonde bedrijven die bijdragen in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken rond voeding en gezondheid, goede verbindingen in en met de regio en een woonklimaat dat tot de meest aantrekkelijke van het land behoort. Om dat allemaal te bereiken moet er goed samengewerkt worden. Niet alleen tussen gemeenten en provincies, maar juist ook met de ondernemers en kennisinstellingen in de regio.

1.4. SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Voor onze regio geldt dat in de regiodeal die bij het schrijven van deze begroting volop in ontwikkeling is en voor de strategische agenda, waar het zelfde voor geldt, brede welvaart centraal staat: maatschappelijke uitdagingen staan centraal, zoals in de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties staan beschreven. Juist onze regio heeft nationaal en internationaal een belangrijke rol te spelen in het verduurzamen van onze voedselproductie, de relatie tussen voedsel en gezondheid, onze boeren een gezonde toekomst bieden terwijl zij ook volop innoveren en het economische ecosysteem in de regio blijvend te versterken.

Samenwerken rond deze doelen is niet altijd makkelijk. De ene speler heeft soms net een wat ander belang dan de andere en betalen we alle projecten ook gezamenlijk? Dat levert af en toe spanning op en leidt wel eens tot een verhit gesprek. Tegelijkertijd heeft de afgelopen tien jaar laten zien dat de relaties tussen de betrokken spelers steeds beter worden, dat de ambities van de regio, zoals verwoord in de regiodeal en de strategische agenda écht gezamenlijk zijn en dat we samen ook in staat zijn gebleken uitdagende projecten neer te zetten en goede resultaten te bereiken. Op dat fundament bouwen we verder, samen, aan de brede welvaart van deze regio. En dragen we bij aan de brede welvaart van Utrecht en Gelderland, van Nederland als geheel en van de hele wereld, waarbij gezonde en duurzame voeding cruciaal is.

1.5. KEUZES MAKEN

In de komende jaren zullen ook ingewikkelde keuzes worden gemaakt. Want hoe gaan we bijvoorbeeld om met onze ruimte? We willen ruimte voor boeren, ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen, ruimte voor nieuwe woonwijken, ruimte voor windmolens en zonnepanelen en ruimte voor natuur. Dat dwingt de regio om prioriteiten af te wegen. Dat geldt ook voor het geld dat beschikbaar komt: waar steken we dat in, en wie mag daar het meest van profiteren? Juist bij het doorhakken van deze knopen is het belangrijk dat de relaties tussen gemeenten, provincies, ondernemers en kennisinstellingen goed zijn en blijven.

Zo wil Regio Foodvalley voortbouwen op de resultaten tot nu toe: brede welvaart in de regio en een krachtige inhoudelijk bijdrage aan de Sustainable Development Goals op het gebied van voedsel. Daar mag de samenwerking achter Regio Foodvalley ook in 2020 op afgerekend worden.

2. REGIO FOODVALLEY & TRIPLE HELIX

2.1. KADERS REGIOBEGROTING

2.1.1. Bureau Regio Foodvalley

Net als de begroting van 2019 is er voor gekozen om de personele kosten van het regiokantoor apart inzichtelijk te maken voor je intergemeentelijke samenwerking en de triple helix. Het regiokantoor ondersteunt de GR Regio Foodvalley en de Triple Helix Regio Foodvalley. Met de komst van de Regiodeal en Strategische Agenda zal in de loop van 2019 gekeken worden of de huidige structuren nog de best passende zijn voor de komende jaren. Mocht dat leiden tot aanpassingen in de ondersteuning en/of de governance van de regio, zal daarin in 2019 inzicht gegeven worden.

De ondersteuning van de GR Regio Foodvalley bestaat vooral uit het faciliteren van de ambtelijke en bestuurlijke besluitvormingsprocessen. Van Ambtelijke Overleggen op de verschillende onderwerpen die tot de scope van de regio behoren tot de PHO's waarin alle vakwethouders met elkaar overleggen en natuurlijk de DB- en AB-vergaderingen waarin de uiteindelijke beslissingen worden genomen. Dezelfde ondersteuning geldt voor de Triple Helix Regio Foodvalley.

Het regiokantoor vormt in toenemende mate ook de uitvalsbasis voor regionale programmamanagers.

Vanuit het regiokantoor wordt ook GR Regio De Vallei ondersteund. Hiervoor betaalt Regio De Vallei jaarlijks een vergoeding.

2.1.2. Public Affairs (nationaal en internationaal)

Met de Regiodeal en Strategische Agenda is veel afstemming met Rijk, provincies en andere betrokkenen noodzakelijk. Het zelfde geldt voor de Europese Commissie en Europese partnerregio's waarmee we optrekken in Europese projecten. Met de inspanningen voor Public Affairs wordt gewerkt aan bestaande en nieuwe relaties die van belang zijn voor Regio Foodvalley en die nodig zijn om de regionale ambities waar te maken.

2.1.3. Mobiliteitsfonds

Het Mobiliteitsfonds Regio FoodValley bestaat sinds eind 2013. De toevoeging aan het fonds wordt jaarlijks geïndexeerd en afzonderlijk bij de gemeente in rekening gebracht. In 2020 wordt € 355.000 toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds. Conform planning worden op deze manier voldoende middelen gespaard om de vier afgesproken projecten te kunnen co-financieren:

- Knooppunt Hoevelaken;
- Knooppunt A1-A30;
- Brug bij Rhenen;
- Frequentieverhoging Valleilijn.¹

Tevens ligt momenteel ter besluitvorming van het Regiobestuur het volgende project voor:

- Rondweg N233

Dit project past binnen de huidige financiële omvang van het Mobiliteitsfonds.

---

¹ Er ligt een voorstel bij het Regiobestuur om de naam van dit project te veranderen in 'Kwaliteitsimpuls Valleilijn'

2.1.4. Valleihopper

De raming van de vervoerskosten is zoveel mogelijk gebaseerd op de daadwerkelijke vervoersgegevens over 2018. Daarnaast is zoveel als mogelijk rekening gehouden met thans reeds bekende ontwikkelingen zoals de aanbesteding van het vraagafhankelijk vervoer. Voor de berekening van de kosten van het vraagafhankelijke vervoer is een inschatting gemaakt van het kilometertarief. Wat het definitieve tarief wordt zal blijken nadat de aanbesteding is afgerond. In de aanbesteding wordt voor het tarief een bandbreedte aangehouden. De begroting is gebaseerd op reële tarieven (er is niet uitgegaan van het laagste tarief). Hierbij moet worden opgemerkt dat er nog veel onduidelijkheden zijn, met name over de afschaffing van de BPM. Hoe dit door gaat werken in de tarieven is op dit moment nog niet bekend.

De huidige contracten met betrekking tot het routevervoer zijn verlengd tot en met einde schooljaar 2019-2020 (per 1 augustus 2020). Momenteel is nog onduidelijk of de gemeenten die momenteel het routevervoer in de Valleihopper hebben ingebracht, dit ook zullen doen na beëindiging van de huidige contracten. Voor de begroting 2020 e.v. is het going-concern principe als uitgangspunt genomen en zijn de kosten gebaseerd op de huidige werkwijze.

Voor de kosten van het beheerbureau is eveneens de huidige situatie als uitgangspunt genomen. Duidelijk is dat de werkzaamheden van het beheerbureau mede afhankelijk zijn van de keuzes die er gemaakt worden met betrekking tot de inrichting van het vervoer. Omdat die keuzes momenteel nog niet duidelijk zijn, is voor de begroting 2020 als basis de gewijzigde begroting 2019 gehanteerd. Al met al zijn er momenteel nog veel onduidelijkheden over de daadwerkelijk te verwachten kosten voor 2020. Dat betekent dat deze begroting een voorlopig karakter heeft en er in de loop van 2019 (medio september) een nieuwe begroting 2020 moet worden opgemaakt en vastgesteld.

2.2. KADERS TRIPLE HELIX

Ter ondersteuning van de triple helix is een deel van de capaciteit van het regiokantoor beschikbaar om ambtelijke en bestuurlijke afstemming te faciliteren. De Strategische Agenda 2015 - 2019 is in 2019 afgelopen, en aan nieuwe ambities en programma's van de triple helix wordt gewerkt. Op het moment van schrijven van deze begroting zijn de uitkomsten van deze processen nog niet bekend, en is daar dus ook nog geen goede financiële doorvertaling te geven. Deze zal in de loop van 2019 alsnog komen, middels een onderbouwde begrotingswijziging.

2.2.1. Regiodeal en Strategische Agenda

Voor de Regiodeal voor Regio Foodvalley is een stuurgroep ingesteld, waar de zeven partijen die de Regiodeal indienen samenwerken. In deze bestuurlijke stuurgroep zijn vertegenwoordigd:

- Provincie Utrecht
- Provincie Gelderland
- Regio Foodvalley (tevens voorzitter van de stuurgroep)
- Wageningen University & Research
- Universiteit Utrecht
- VNO-NCW
- LTO Gelderse Vallei

Naar verwachting komt de projectorganisatie voor de Regiodeal in juni 2019 met het eindresultaat, waarin de inhoudelijke sporen op projectniveau zijn uitgewerkt, en waarbij ook de financiële gevolgen van de Regiodeal zijn opgenomen. Voor zover van toepassing zullen de financiële gevolgen voor Regio Foodvalley verwerkt worden in een begrotingswijziging die in het derde kwartaal wordt aangeboden, wanneer ook de Strategische Agenda is op- en vastgesteld.

Voor het proces van de Strategische Agenda is een triple helix commissie opgericht. Zij acteren als bestuurlijke opdrachtnemers voor het vormen van de Strategische Agenda. Deze commissie bestaat uit:

- Gijs Eikelenboom (voorzitter)
- Mariska de Kleine (namens ondernemers)
- Bastiaan Pellikaan (namens onderwijs- en kennisinstellingen)
- Gerke van Zalk (namens ondernemers)
- René van Holstein (namens ondernemers)

- Mirjam van 't Veld (namens Ziekenhuis Gelderse Vallei)
- Gert Jan Kats (namens overheden)
- René Verhulst (namens overheden)

Het proces om te komen tot een nieuwe Strategische Agenda liep gelijk op met het proces voor de Regiodeal. Dit bleek in de praktijk niet goed werkbaar. Daarom is het proces voor de Strategische Agenda getemporeerd, waardoor eerst de Regiodeal afgemaakt wordt, en daarna de Strategische Agenda wordt afgerond. Hierdoor zal de vaststelling van de Strategische Agenda in 2019 later plaatsvinden dan eerder is gecommuniceerd. Zodra dit gebeurd is, zal de begrotingswijziging met alle financiële gevolgen van de Regiodeal en de Strategische Agenda voor Regio Foodvalley worden opgesteld en verspreid.

2.2.2. Communicatie & marketing

De gezamenlijke marketing en communicatie van Regio Foodvalley en Foodvalley NL richt zich op het versterken van het merk Foodvalley als het toonaangevende internationale innovatiecluster op het gebied van agrifood. Dit innovatiecluster kent geen grenzen, maar het zwaartepunt bevindt zich in Regio Foodvalley. Dit levert een groot aantal activiteiten op, die vooral gericht zijn op het agrifoodbedrijfsleven en de kennisinstellingen op dit gebied. Zowel online als in evenementen en via magazines.

Voor 2018 en 2019 is hier vanuit de regio financieel aan bijgedragen. Voor 2020 verwachten we dat deze samenwerking verder zal versterken en mee wordt genomen in de regiodeal en het meerjarig investeringsprogramma agrifood 2030. Zodra dat voldoende is uitgewerkt, zal in een integrale begrotingswijziging ingegaan worden op de eventuele financiële consequenties.

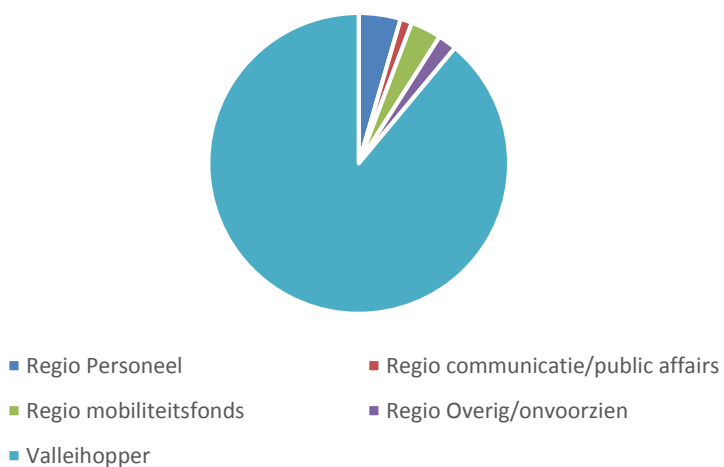

2.3. FINANCIËLE BEGROTING REGIO FOOD VALLEY & TRIPLE HELIX 2020 - 2023

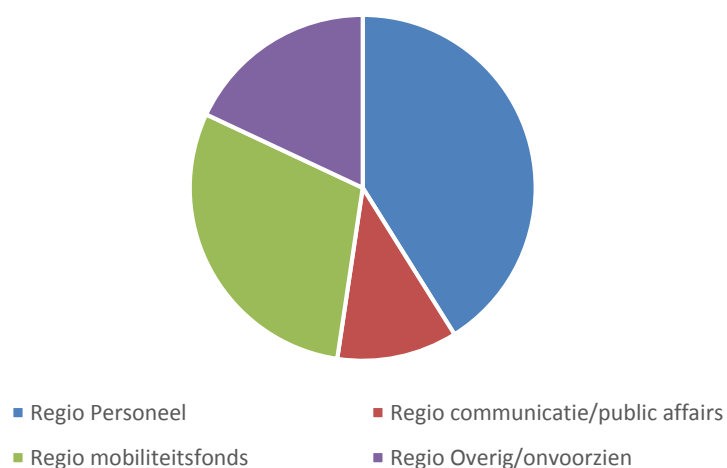
Hierbij moet worden opgemerkt dat alleen de in 2.3.2 en 2.3.3 opgenomen bedragen de begroting vormen van Regio FoodValley; de activiteiten in 3.1 komen, voor zover gemeenten er aan deelnemen, ten laste van de eigen gemeentebegroting en vormen als zodanig geen onderdeel van de 'gemeentelijke bijdrage'.

2.3.1. De begroting: inzicht in relatie inzet en middelen

verdeling lasten 2020 inclusief Valleihopper

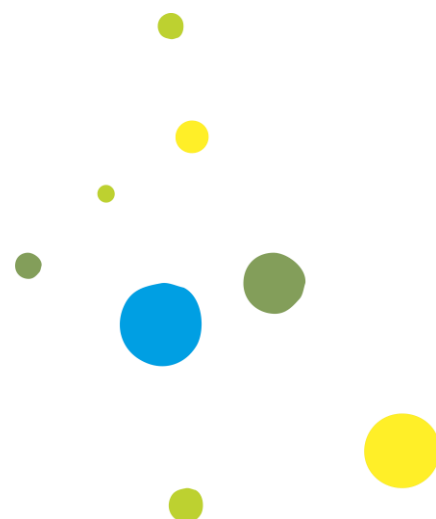

verdeling lasten 2020 exclusief Valleihopper

Tabel 1: overzicht van baten en lasten Begroting Regio Foodvalley

Meerjarenbegroting 2020-2023				
	2020	2021	2022	2023
Bedrijfsvoering	-	-	-	-
Lasten	1.311.100	1.386.258	1.421.547	1.457.739
Bestuur/Beleid	42.230	43.497	44.802	46.146
Communicatie/werkbudget	85.040	82.318	93.394	89.741
Kantoorkosten	180.660	227.178	219.088	225.661
Salarissen en sociale lasten	859.020	884.791	911.334	938.674
Transparante btw	103.000	106.090	109.273	112.551
Projectkosten	41.150	42.385	43.656	44.966
Baten	-1.311.100	-1.386.258	-1.421.547	-1.457.739
Algemene bijdrage regiogemeenten	-1.118.000	-1.151.540	-1.180.329	-1.209.837
Bestuur/Beleid	-	-	-	-
Bijdrage Regio de Vallei	-20.000	-20.600	-21.218	-21.855
Communicatie/werkbudget	-	-	-	-
Salarissen en sociale lasten	-45.100	-46.228	-47.383	-48.568
Transparante btw	-103.000	-106.090	-109.273	-112.551
Projectkosten	-	-	-	-
Extra bijdrage (Fric tie VH)	-25.000	-61.800	-63.345	-64.929
Werkprogramma	-	-	-	-
Lasten	355.000	362.000	369.000	376.000
Mobiliteitsfonds	355.000	362.000	369.000	376.000
Baten	-355.000	-362.000	-369.000	-376.000
Mobiliteitsfonds	-355.000	-362.000	-369.000	-376.000
Eindtotaal	-	-	-	-

2.3.2. Bijdrage per gemeente - Regio Food Valley & Triple Helix

	2020	2020	2019
	incl frictiekst VH		
Barneveld	€ 186.070	€ 182.000	€ 174.942
Ede	€ 371.829	€ 363.695	€ 349.591
Nijkerk	€ 137.296	€ 134.293	€ 129.085
Renswoude	€ 16.807	€ 16.440	€ 15.802
Rhenen	€ 64.257	€ 62.852	€ 60.414
Scherpenzeel	€ 31.642	€ 30.950	€ 29.750
Veenendaal	€ 210.594	€ 205.988	€ 198.000
Wageningen	€ 124.505	€ 121.782	€ 117.059
Totaal	€ 1.143.000	€ 1.118.000	€ 1.074.643

o.b.v. inwonersaantallen 1-1-2018

2.3.3. Overzicht van baten en lasten Valleihopper 2020 - 2023

In dit hoofdstuk is de begroting van de Valleihopper voor het jaar 2020 inclusief de meerjarenbegroting 2021-2023 opgenomen. De in dit hoofdstuk en in de tabellen opgenomen bedragen zijn exclusief BTW. Dat geldt niet voor de kosten van het routevervoer (regie, vervoer en een deel van de kosten van het beheerbureau). Deze bedragen zijn inclusief BTW. Verder is, voor wat betreft de kosten van het vraagafhankelijk vervoer, rekening gehouden met een inschatting van de effecten van de nieuwe aanbesteding. De huidige contracten met betrekking tot het routevervoer zijn verlengd tot 1 augustus 2020. Onduidelijk is nog of de regio daarna het routevervoer nog gezamenlijk gaat uitvoeren.

In de onderstaande tabellen is de begroting van de Valleihopper voor het jaar 2020 weergegeven. Daarin zijn, naast de kosten van het vervoer en de regie, ook de kosten van het beheerbureau verwerkt.

Voor een uitgebreide toelichting en onderbouwing op de cijfers verwijzen we naar bijlage 2 'Valleihopper begroting 2020-2023'.

Omschrijving	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING
LASTEN	2020	2021	2022	2023
Valleihopper				
Kosten regie/call center:	240.897	245.715	250.629	255.642
- vraagafhankelijk	254.100	259.182	264.366	269.653
- routevervoer				
Kosten vervoer:				
- vraagafhankelijk	3.677.603	3.751.155	3.826.178	3.902.701
- routevervoer	4.820.721	4.917.135	5.015.478	5.115.788
Kosten beheerbureau:	600.000	600.000	600.000	600.000
Totaal lasten	9.593.321	9.773.187	9.956.651	10.143.784
BATEN				
Specifieke bijdrage gemeenten	7.873.565	8.212.166	8.561.366	8.921.489
Bijdrage gebruikers Valleihopper	603.544	615.615	627.927	640.485
Bijdrage Provincie Gelderland	1.116.212	945.406	767.358	581.810
Totaal lasten	9.593.321	9.773.187	9.956.651	10.143.784
Totaal saldo baten en lasten	-	-	-	-

3. WERKPROGRAMMA'S GEMEENTELIJKE SAMENWERKING

De acht gemeenten uit Regio Foodvalley werken samen in negen programma's. De budgetten voor deze programma's maken geen deel uit van deze begroting. De kosten worden na afzonderlijke besluitvorming gedragen door de deelnemende gemeenten en/of derden. Voor zover de financiën in de toekomst via de regiobegroting lopen, zullen daarvoor begrotingswijzigingen worden voorgesteld. In deze kaderbrief wordt een doorkijk gegeven in (nieuwe actualiteiten binnen) deze programma's. Een overzicht van wat nodig is aan middelen is opgenomen in de tabel in 4.2. Tegelijkertijd zal de herijking van onze Strategische Agenda ook invloed hebben op de intergemeentelijke werkprogramma's. Bij de herijking worden de gemeenteraden, evenals onze andere partners betrokken.

Programma Economie

Trends en ontwikkelingen

De economie groeit. In 2017 steeg het Bruto Binnenlands Product met 3,1% en voor 2018 wordt een groei van 2,8% verwacht. Dankzij groei in zowel de export als de binnenlandse vraag profiteren alle sectoren in Nederland van het gunstige tij. De zakelijke dienstverlening, bouwnijverheid en zorg profiteren in Nederland het meest.

Van de zes Gelderse intergemeentelijke samenwerkingen (WGR) vertoonde Regio Foodvalley veruit de grootste werkgelegenheids groei (2,8%), ruim boven het Gelderse gemiddelde van 1,6%. Sterke groeiers waren Nijkerk (4,5%), Barneveld (3,1%) en Ede (2,3%).

Deze hogere werkgelegenheid vergroot de vraag naar huisvesting. Op het gebied van werklocaties en bedrijfshuisvesting kende Foodvalley de laatste jaren veel dynamiek. In 2017 leidden 68 bedrijfsvestigingen op bedrijventerreinen (nieuwvestiging en/of verhuizing van bestaande bedrijven) tot een totale uitgifte van ca 26 ha. nieuwe bedrijventerreinen. (bron: RPW Monitor 2018). Belangrijke sectoren waren de bouw en logistiek (o.a. Barneveld en Ede) en Food(gerelateerd) (Wageningen en Nijkerk). De gemeenten Veenendaal en Ede werken gezamenlijk aan de realisatie en uitgifte van het (gemeente)grens overschrijdende bedrijventerrein Food & Businesspark.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Foodvalley is een topregio met een onderscheidend kennisprofiel op het gebied van (Agro)Food. De regio heeft goede vestigingslocaties nodig om haar inwoners werkgelegenheid te kunnen bieden en om ruimte te geven aan kennis en innovatie. Om een mismatch tussen vraag en aanbod van werklocaties (bedrijventerreinen en kantoorruimte) binnen de regio te voorkomen wordt door middel van programmering en segmentering een betere afstemming van werklocaties gerealiseerd. Gemeenten maken met elkaar en met de provincies Gelderland en Utrecht meerjarige afspraken in het Regionaal Programma Werklocaties. Hiervoor is een goed functionerend systeem van monitoring opgezet. Hierbij worden de werklocaties in hun onderlinge samenhang gezien waarbij wordt ingezet op complementariteit in plaats van concurrentie. Dit geldt voor alle soorten werklocaties (kenniscampussen, terreinen voor logistiek, maakindustrie, Perifere en Grootschalige Detailhandel PDV-GDV).

Regio Foodvalley kenniseconomie beschikt met de Wageningen Campus over een echte kenniscampus van (inter)nationale betekenis. Het World Food Centre Ede moet, als icoon en landmark, een centrum worden waarin de gehele voedselketen centraal staat.

Tezamen met de provincie Gelderland vindt een intergemeentelijke samenwerking plaats om, middels een gemeenschappelijke visie op gebiedsinrichting, kennis (innovatie, valorisatie) en mobiliteit gezamenlijk te ontwikkelen om de Kennisas Ede-Wageningen uit te laten groeien tot hét kennishart van de Regio Foodvalley én Nederland.

De economische kracht is echter breder dan uitsluitend het topcluster (Agro)Food. De regio huisvest tevens 'icoonprojecten' als Poultry Expertise Centre Barneveld, ICT Valley Veenendaal en Food Production Cluster Nijkerk. In Nijkerk wordt vorm gegeven aan het FoodProduction Cluster door de oprichting van de Food Academy Nijkerk (FAN), een nieuw samenwerkingsverband van 11 grote food bedrijven met het MBO-onderwijs (Aeres), waarbinnen een praktijkgerichte Food MBO-opleiding wordt gestart in Nijkerk vanaf schooljaar 2019 - 2020. Wat FoodValley bovendien sterker en complementair dient te maken is de extra inzet op de versterking van de verbinding tussen Noord en Zuid binnen de Regio Foodvalley, met name de verbinding tussen Kennis (HBO-Universitair) en Maak (MBO - HBO).

Samen met OostNV en W.U.R. vindt er regelmatig overleg plaats met als doel het aantrekken van nieuwe en behoud en uitbreiding van bestaande bedrijvigheid, het stimuleren van samenwerkingen tussen bedrijven onderling en kennisinstellingen

Wat hebben we daarvoor nodig?

- Goede en eensgezinde samenwerking, zowel bestuurlijk als ambtelijk, vanuit gezamenlijke regionale ambities.
- Voldoende ambtelijke capaciteit bij alle partnergemeenten om projecten uit te voeren.
- Adequate afstemming op bestuurlijk en operationeel vlak.
- Constructieve samenwerking met regionale partners provincies Gelderland en Utrecht.

Programma Werkgelegenheid

Trends en ontwikkelingen

- Het aantal banen en vacatures stijgt. Het aantal beschikbare werkzoekenden daalt. De arbeidsmarkt wordt krappere met gevolgen voor verdere economische ontwikkeling en innovatie binnen bedrijven.
- Werkgevers hebben dringende personeelstekorten voor technische-, bouw- en ICT-functies. Ook in de zorg, de horeca en de detailhandel hebben werkgevers moeite bij het vinden van geschikt personeel.
- Het traditionele werven van personeel is niet meer toereikend. Werkgevers moeten zich breder oriënteren op basis van competenties en vaardigheden. Werkervaring en/of opleiding zijn niet meer het enige criterium om vacatures in te vullen.
- Werkloze werkzoekenden moeten zich niet alleen beschikbaar stellen voor wens- en krapteberoepen, maar hun talenten ombuigen naar kansberoepen en -sectoren.
- Transparantie van vraag en aanbod zijn cruciaal voor een succesvolle en duurzame match.
- Deze knelpunten op de arbeidsmarkt raken alle partijen. Oplossingen vragen dan ook de inzet van die partijen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Hoewel een optimale werking van de arbeidsmarkt in haar volle breedte het doel is, blijkt toeleiding naar werk van werkzoekenden praktisch de meeste aandacht te krijgen. In 2020 moet de werking van de hele arbeidsmarkt het doel zijn:

- Toptalent kiest voor de regio: We investeren in de bekendheid en aantrekkelijkheid van de mogelijkheden die de regio biedt voor toptalenten.
- Een leven lang leren en ontwikkelen: Doordat mensen zich blijven ontwikkelen op een wijze die aansluit bij de behoefte op de arbeidsmarkt, verminderen we kwetsbaarheid van bedrijven en werknemers.
- Elk talent telt: We bouwen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Niet alleen vanuit sociaal motief maar ook vanuit economisch oogpunt.

- We kijken vooruit: De beschikbare cijfers worden goed benut. Door middel van het ontsluiten, aansluiten en actueel houden van de voorhanden zijnde informatie en data ontstaat er inzicht in vraag en aanbod, tekorten en overschotten. Op deze wijze kunnen de cijfers ontwikkelingen voorspellen en kan er vooruitgekeken worden.

Daarmee wordt ook invulling gegeven aan het ontwikkelen van een human capital tafel als uitwerking van de in 2019 vast te stellen strategische agenda (2020 – 2025) van de Triple Helix.

Voor *elk talent telt* ligt de focus op kandidaten voor de Banenafpraak. Het bestuur van het Regionaal Werkbedrijf verbreedt de doelgroep naar iedereen die steun nodig heeft bij het krijgen van een plek op de arbeidsmarkt.

Landelijk hebben VNO-NCW, de MBO-raad, UWV en gemeenten ideeën ontwikkeld, om het perspectief op werk te vergroten. De Arbeidsmarktregio Foodvalley staat voor de uitdaging hiervoor een regionaal plan met actie-agenda op te stellen. Binnen kaders verstrekt het Rijk hiervoor incidentele middelen voor 2019 en 2020 en structureel vanaf 2021.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Borging dat het Arbeidsmarktprogramma door kan op de ingezette weg op basis van de begroting voor 2018 en 2019. Doorontwikkeling van de werkgeversdienstverlening en Leven lang ontwikkelen waaronder uitbouwen van het Servicepunt Leren en Werken wordt opgepakt.

Een werkbudget is nodig om het arbeidsmarktprogramma organisatorisch te ondersteunen en los van regionale ESF-middelen voor 2020 - 2026 impulsen te geven aan creatieve initiatieven, gericht op een betere balans van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De arbeidsmarktregio Foodvalley, die het programma werkgelegenheid van de Regio Foodvalley uitvoert, maakt geen gebruik van additionele gelden die gemeenten separaat op hun begroting moeten reserveren. Wel wordt gemeentelijk budget voor gemeentelijke taken regionaal ingezet. Daarover beslissen de verantwoordelijke managers van het sociaal domein. Het gaat hierbij om de 125.000 euro bijdrage aan de kosten van het Werkgeversservicepunt en 20.000 euro voor het lidmaatschap Locus. De rijksbijdrage zal hoger zijn dan in de kaderbrief is opgenomen. De gemeentelijke bijdragen zullen lager zijn dan nu op basis van de meerjarenbegroting is opgenomen in de voorliggende Kaderbrief.

Programma Voedsel- & Eiwittransitie

Trends en ontwikkelingen

De wereldbevolking groeit in hoog tempo naar 9 miljard mensen in 2050. Om die groei bij te benen, moet tegen die tijd minstens 50 procent meer voedsel worden geproduceerd dan nu. Vooral in steden, waar in 2050 naar schatting 70 procent van de wereldbevolking woont, is een constante aanvoer van gezond voedsel noodzakelijk. Maatschappelijk groeit er een sterk bewustzijn over wat voedsel betekent. De uitdaging is om met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk hieraan te kunnen bijdragen door het realiseren van duurzame voedselsystemen.

Regio Foodvalley heeft als ambitie om voorop te willen lopen in het realiseren van duurzame voedselsystemen en draagt zo bij aan een efficiënte, gezonde en toekomstgerichte voedselvoorziening. Voor eigen inwoners, voor Nederland en voor de wereld.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

We willen als gemeenten ons steentje bijdragen aan het realiseren van de ambities van de regionale voedselvisie van Regio Foodvalley, en zetten in op de volgende doelstellingen:

- Wij stimuleren en versterken regionale netwerken in agrifood zodat bedrijven en instellingen uit deze sector elkaar kennen en beter weten te vinden.
- Wij voeden de inwoners in de regio met regionaal geproduceerd voedsel en verbinden partijen uit de regio met elkaar om dit te realiseren

- Inwoners worden gestimuleerd om gezonde keuzes te maken, mede om voedsel gerelateerde ziektes te voorkomen.
- Wij werken aan een gezonde en duurzame voedselomgeving
- In deze bestuursperiode opent een expertisecentrum alternatieve eiwitten haar deuren in onze regio. Hier vanuit wordt kennis gedeeld en worden experimenten uitgevoerd naar alternatieve eiwitten en zoveel mogelijk circulair/regionaal gesloten kringlopen.
- Vanuit de eiwittransitie wordt ingezet op productie van veevoer met alternatieve eiwitbronnen in plaats van humaan voedsel en wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om reststromen hiervoor te benutten. Ook worden inwoners bewust gemaakt van keuzes voor plantaardige eiwitten
- Wij gaan voedselverspilling tegen door verschillende initiatieven te ondersteunen of op te schalen in onze regio. Denk hierbij aan: verspillingsschap, Restaurants van Morgen
- Daarnaast zetten wij onze kennis en expertise in om lokale, regionale, nationale en internationale netwerken te versterken. Hiermee versterken wij onze foodpositie en zetten wij de regio nog meer op de kaart.
- Voor de (inter)nationale netwerken werken wij actief samen met de andere Nederlandse Foodregio's in ons gezamenlijk cluster FoodNL.
- Wij ontsluiten de opgedane kennis in de proeftuinen en expertisecentra in de regio naar de rest van de wereld en halen experimenten en nieuwe initiatieven actief naar onze regio.

In 2020 vindt er volop uitvoering plaats van projecten om bovenstaande doelstellingen te realiseren. Daarbij wordt nadrukkelijk de link gezocht met andere programma's zoals bijvoorbeeld economie en circulair ondernemen. Ook wordt er gekeken welke landelijke doelstellingen met inzet van deze programma's kunnen worden gerealiseerd (bijvoorbeeld preventieakkoord, Regio Deal, klimaatakkoord, IBP). We doen dit samen met de partners binnen de Triple Helix. In 2020 heeft de Triple Helix governance vorm gekregen en blijft zich doorontwikkelen.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Er is gekozen voor een nieuwe portefeuille eiwittransitie, naast de portefeuille voedseltransitie. Om de ambities op deze portefeuilles waar te maken en omdat deze inhoudelijk goed geladen moeten worden, worden twee programma's opgesteld; eigenstandig, maar ook in onderlinge samenhang. Hiervoor is aansturing nodig door een programmamanager Eiwittransitie (0,5 fte) naast de programmamanager voedseltransitie. Op dit moment is er reeds basisfinanciering voor een programma. Deze dekt de kosten van het programmamanagement, communicatie en governance. Voor de projectfinanciering werken wij met co-financiering van andere partijen. Er is minimaal € 100.000 nodig voor uitvoering van de programma's. Dit is in de meerjarenbegroting al opgenomen, deels door toepassing van het cafetariamodel. In deze fase kunnen wij nog niet overzien of de reeds beschikbare budgetten afdoende zijn; mogelijk komen wij hier op terug.

Programma Circulaire Economie

Trends en ontwikkelingen

Afvalbergen groeien, fossiele grondstoffen en brandstoffen worden schaars en het klimaat verandert. Om de mensheid blijvend te kunnen voeden en te voorzien van noodzakelijke goederen en diensten, is een fundamenteel andere omgang met grondstoffen nodig (Rijksbreed programma Circulaire economie - Nederland circulair in 2050).

De transitie naar een circulaire economie is een uitdagende maatschappelijke verandering. Zeker in een wereld die zich razendsnel ontwikkelt en waarin opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie en duurzame landbouw- en voedselketens steeds urgenter worden.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden in Regio Foodvalley bundelen hun krachten om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Deze partijen zien circulair ondernemen als hét antwoord op de aanstaande energie- en grondstoffenschaarste en als kansrijke basis voor nieuwe businesscases.

Om deze reden starten ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden een meerjarig samenwerkingsprogramma: Living Lab Foodvalley Circulair. Naar een toekomstbestendige en volhoudbare economie waarin circulair werken de gewoonte is. Met het beoogde samenwerkingsprogramma willen de samenwerkende partijen in de Regio Foodvalley de transitie naar een circulaire economie versnellen door inzet op de volgende strategische doelen:

1. Duurzamer gebruik van grondstoffen - Grondstoffen worden zo lang mogelijk behouden en zo effectief mogelijk hergebruikt met zo min mogelijk schadelijke effecten voor mens en milieu en minimale afwenteling op volgende generaties.
2. Meer concurrerend vermogen - Het samenwerkingsprogramma draagt bij aan het concurrerend vermogen van Regio Foodvalley als economische topro regio.
3. Regio Foodvalley als innovatieve kennisregio - De regio staat intern en extern bekend als een regio waar kennis, overheid en praktijk sámen innoveren. Samen ontwerpen en realiseren we circulaire ketens, zowel in de agro- en foodsector als in andere belangrijke sectoren.

De scope van voorliggend samenwerkingsprogramma omvat de vijf prioritaire grondstoffenketens die als transitieagenda's zijn uitgewerkt in het kader van het Rijksbrede programma Circulaire Economie. We richten ons hierbij vooral op bedrijfstakken en opgaven waar spelers zelf mee aan de slag willen en die van economisch belang zijn voor de regio: Agro&Food, Bouw, Industrie, Transport & Logistiek en Circulair in Beleid en ICT als belangrijke enabler. Enkele belangrijke elementen in de aanpak zijn:

- Werkplaatsen - Werkplaatsen zijn tijdelijke netwerken van ketenpartijen, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden die aan de slag willen in de praktijk. Bij aanvang wordt gestart met 5 werkplaatsen voor de bovengenoemde sectoren en thema's. Afhankelijk van de ontwikkelingen in het Living Lab kunnen nieuwe werkplaatsen worden opgestart.
- Inspireren en handvatten bieden - Inspirerende circulaire voorbeelden worden zichtbaar gemaakt en er wordt hulp voor specifieke vraagstukken georganiseerd. Hierbij wordt samengewerkt met onder andere MVO Nederland, Food Waste Experts en Rabobank. Daarnaast organiseert Rabobank Vallei en Rijn de Circular Economy Challenge, een programma om bedrijven te stimuleren een circulair businessmodel te ontwikkelen.
- Grondstoffen in kaart - Samen met studenten en ICT Campus worden de huidige grondstoffenstromen in kaart gebracht.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Alle samenwerkende partijen dragen bij aan het programma dat een beoogd jaarlijks budget (in cash en in kind) kent van ca. 1 miljoen euro. De beoogde bijdrage van de regiogemeenten bedraagt € 95.000 per jaar, mits er een goed voorstel ligt en ook anderen bijdragen.

Programma Wonen

Trends en ontwikkelingen

Wij verwachten in 2020 een doorzettende economische groei, hoewel de onzekerheden in de mondiale economie toenemen. Een wat gematigder groei van verkoopprijzen ligt voor de hand, waarbij in krappe woningmarkten in en om de Randstad, dus wellicht ook in onze regio, de schaarste zo groot wordt dat koopwoningen minder betaalbaar en bereikbaar worden, waardoor de doorstroming terugvalt. Het belang van middenhuur-aanbod wordt daarmee groter. Belangrijke trend sinds 2016 is voor de regio de grote instroom van huishoudens vanuit vooral de Randstad. Dit zorgt voor een grotere vraag naar nieuwbouw en sterkere noodzaak om bijtijds nieuwe bouwplannen te ontwikkelen.

Een van de belangrijkste opgaven voor de naaste toekomst is de transitie naar nieuwe vormen van energie. Met name voor de bestaande woningvoorraad moeten hiervoor grote stappen worden gezet.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

In het eerste kwartaal van 2018 heeft het regiobestuur het uitvoeringsplan voor de Regionale woonagenda 2.0 vastgesteld. Dit plan is tot en met 2021 het 'spoorboekje' voor de regionale samenwerking voor wonen tussen gemeenten, provincies Gelderland en Utrecht, corporaties en marktpartijen. Centrale doelstelling blijft het vergroten van de aantrekkelijkheid, wervingskracht en betaalbaarheid van het wonen in de regio Foodvalley. Het uitvoeringsplan bestaat uit 3 hoofdonderdelen: 6 thema die kwalitatief uitgewerkt worden, de (door)ontwikkeling van een Vastgoedmonitor 2.0 en de kwantitatieve woningbouwafspraken met provincie Gelderland. Elke gemeente heeft 1 of 2 thema's 'geadopteerd'. Het thema wordt onder leiding van de adoptiegemeente(n) 'bottom-up' uitgewerkt. Dat kan leiden tot kennisdeling, maar desgewenst ook tot gezamenlijke afspraken en projecten. In 2018 is de uitwerking van de eerste thema's opgestart, in 2019 en 2020 volgen waarschijnlijk de thema's duurzaamheid/energietransitie, transformatie, wonen en zorg alsook leefbaarheid.

Het is zeker mogelijk dat in 2020 de gekozen thema's worden geactualiseerd of nieuwe ontwikkelingen een plaats in de woonagenda krijgen. Dit ook gezien de in 2019 op te stellen nieuwe Strategische Agenda.

In 2020 zal de Vastgoedmonitor 2.0 verder worden doorontwikkeld en zullen zoals elk jaar de woningbouw-afspraken tegen het licht worden gehouden en indien nodig herijkt. Andere onderwerpen van samenwerking zijn de huisvesting van statushouders en promotie van het wonen bij nieuwe en reeds gevestigde bedrijven. De regiogemeenten zullen in 2020 hun samenwerking met de Stichting Vastgoedmonitor en andere partners voortzetten om de centrale doelstelling vorm en inhoud te geven.

Wat hebben we daarvoor nodig?

1. Afspraken met de acht regiogemeenten alsook met provincies Gelderland en Utrecht over ambtelijke inzet en financiële bijdrage.
2. Constructieve samenwerking met (overige) stakeholders, zoals Stichting Vastgoedmonitor en woningcorporaties.

Programma Ruimtelijke Ordening

Trends en ontwikkelingen

Het werkprogramma RO richt zich op een Vitaal Platteland door in te zetten op een transitie van de landbouw, een aantrekkelijke leefomgeving, duurzaamheid en recreatie. De primaire sector is een belangrijke speler in het buitengebied van Regio FoodValley. Er spelen diverse trends en ontwikkelingen zowel binnen de landbouw, als op maatschappelijk en economisch vlak. In de agrarische sector is er sprake van een voortgaande beweging naar schaalvergroting terwijl maatschappelijk de aandacht voor gezondheid, gezond voedsel (korte ketens), energietransitie, een groene leefomgeving, bodem en biodiversiteit (natuurinclusieve landbouw) toeneemt. Het wordt steeds lastiger de economische basis, die voor een vitaal platteland van groot belang is, overeind te houden. Hierbij komt dat de schaalvergroting in de landbouw ertoe leidt dat veel ondernemers de komende decennia zullen stoppen. Dit vraagt om een passend antwoord vanuit Regio FoodValley.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Als regio hebben wij de ambitie dat ons Agro- & Foodcluster in 2025 toonaangevend is in de wereld. Daarvoor is een duurzame en innovatieve ontwikkeling nodig van de sector. Dit vraagt om een transitie van het landelijke gebied. Concreet werken we aan:

1. Een toekomstgericht voedselsysteem
  - (mede) ontwikkelen visie op de toekomst van de landbouw, Regio Deal, IBP Vitaal Platteland
  - Manifest van Salentein (versnellen innovatie van de primaire sector)
  - Aanpak luchtkwaliteit: gezonde leefomgeving voor mens en dier
  - VAB-programma (Vrijkomende Agrarische Bebouwing)
  - Korte ketens
  - Sanering varkenshouderij
2. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat, kwaliteit natuur & landschap
  - biodiversiteit
  - behoud en versterking natuur, landschap, recreatie, routestructuren
3. Energietransitie, klimaat en duurzaamheid
  - deze opgaven zullen ook consequenties hebben voor de ontwikkelingen in het landelijke gebied.

Daarnaast zetten we in op kennisuitwisseling en afstemming over diverse thema's (o.a. Omgevingswet). Indien zich regionale kansen voordoen en de actualiteit hier om vraagt, pakken we nieuwe RO-thema's op.

Wat hebben we daarvoor nodig?

- Goede ambtelijke en bestuurlijke samenwerking
- Inzet voldoende ambtelijke capaciteit van de acht gemeenten
- Rijks- en provinciale subsidies
- Samenwerking met verschillende stakeholders (o.a. Rijk, LTO, PEC, O-gen, WUR, Regio Amersfoort, Rabobank)

Programma Mobiliteit

Trends en ontwikkelingen

Regio Foodvalley heeft in 2018 een Bereikbaarheidsagenda 2018-2022 opgesteld met daarin een duidelijke keus om meer te investeren in slimme, duurzame en gezonde vormen van mobiliteit. Slimmer, door het optimaal benutten van bestaande netwerken met inzet van gedragsmaatregelen en slimme verkeerstechnieken; Duurzamer, door te kiezen voor maatregelen die zorgen voor minder CO₂-uitstoot en verbetering van de luchtkwaliteit; Gezonder, door te werken aan toename van het fiets/ebike-gebruik en een goede leefomgeving (luchtkwaliteit, veiligheid).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

1. We willen ervoor zorgen dat Regio Foodvalley (inter)nationaal goed bereikbaar blijft. De regio moet vanuit alle windstreken bereikbaar zijn met minder vertragingen en een beter aanbod van op elkaar aansluitende modaliteiten. Dit vergt lobbywerk, onderzoek naar het verbeteren van bestaande toegangspoorten tot de regio en naar mogelijkheden in het beter aansluiten van fiets- OV en autoverbindingen. In 2020 zal de regio haar lobbyactiviteiten voortzetten en verder onderzoek doen naar de verbetering van de externe bereikbaarheid.
2. We willen ervoor zorgen dat Regio Foodvalley intern optimaal en comfortabel bereikbaar is. Dit betekent onder andere een dekkend netwerk van fietsroutes aangepast aan de behoeften van de verschillende gebruikers, het bestendigen van hoogwaardige OV verbindingen tussen economische hotspots en het verbeteren van mobiliteitspunten. In 2020 zal de regio verder werken aan de realisatie van het regionaal fietsnetwerk, lobbywerk voortzetten ten behoeve van hoogwaardige OV verbindingen en werken aan de verbetering van mobiliteitspunten.

3. We willen dat Regio Foodvalley duurzaam en gezond bereikbaar is. Hiervoor wordt mobiliteitsmanagement toegepast binnen gemeenten zelf, door bedrijven en in samenwerking met toeristische hotspots. In 2020 zal de regio de activiteiten op het gebied van mobiliteitsmanagement verder uitbreiden.
4. We willen gebruik maken van slimme en innovatieve manieren om Regio Foodvalley veilig bereikbaar te houden. Hiervoor is ruimte nodig voor het opzetten en uitvoeren van pilots en projecten. In 2020 zal de regio verder gaan met het uitvoeren van projecten en pilots uit de bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley.

Wat hebben we daarvoor nodig?

- Middelen voor faciliteren van bijeenkomsten en regionaal overleg.
- Betrokkenheid en ureninzet van de regiogemeenten.
- Middelen voor het uitvoeren van pilots op het gebied van slimme en veilige mobiliteit.
- Middelen voor projecten en onderzoek die voortkomen uit het programma mobiliteit.

Programma Energietransitie

Trends en ontwikkelingen

Het kabinet werkt samen met een groot aantal betrokken partijen aan het Klimaatakkoord. Hierin worden afspraken vastgelegd hoe Nederland een broeikasreductie van 49% gaat bereiken in 2030 ten opzichte van 1990. Een deel van de invulling moet op regionaal niveau gebeuren. Met een regionale energiestrategie (RES) wordt de regionale vertaling van de nationale afspraken uit het Klimaatakkoord vastgelegd.

Het doel van de RES is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking met maatschappelijke acceptatie. Ook worden met de RES regionaal aanwezige warmte(rest)bronnen en behoefte aan infrastructuur in beeld gebracht en vraag en aanbod op elkaar afgestemd. De RES leidt tot besluitvorming in het omgevingsbeleid.

Samenwerking tussen overheden en maatschappelijke partners is een belangrijke randvoorwaarde om op regionaal niveau tot resultaten te komen. De decentrale overheden zijn verantwoordelijk voor de uiteindelijke verdeling van de klimaatopgave over de regio's.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

We willen dat de communicatie van gemeenten en betrokken partners goed op elkaar afgestemd is. We onderzoeken of er een rol voor de regio is om de coördinatie op te pakken. En we gaan bekijken of we gezamenlijke communicatie-instrumenten of draaiboeken willen ontwikkelen.

Ruimtelijke kansen voor opwekking energie

We willen de ruimtelijke kansen voor opwekking van duurzame energie gaan benutten. We willen dit doen in samenhang met elkaar en onze partners conform de afspraken en opgave in de regionale energiestrategie. We zorgen ervoor dat er voldoende kennis en ondersteuning in de regio is om dit te realiseren.

Energiebesparing woningen en bedrijven

De samenwerking op het gebied van het energieloket en de wijkaanpakken willen we voortzetten en uitbreiden. We zoeken naar de financiële instrumenten en kennis die inwoners en bedrijven nodig hebben om stappen te zetten. Ook willen we onderzoeken of we de professionals die werkzaam zijn in de vastgoed hun klanten goed en onderbouwd kunnen adviseren over de energietransitie.

Faciliteren energie-initiatieven

We willen innovatieve en kansrijke initiatieven in de regio verder kunnen helpen.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Om grote stappen te maken in de energietransitie van onze regio is het belangrijk om een goede samenwerkingsagenda te hebben met de betrokken partners in de regio. We moeten inzicht hebben in de issues en de kansen die nu spelen en daarop aanhaken voor resultaten op de korte termijn. Er moet een duidelijke verbinding komen met de overige onderwerpen waar de regio al op samenwerkt. Samen met de partners moeten we bekijken of een deel van de beschikbare capaciteit en de middelen een beter resultaat gaan opleveren. Met het verbinden van acties is een multiplier effect te verwachten. Omdat de energietransitie nog veel onzekerheden met zich meebrengt moeten de monitoring en de sturing op programmatische wijze plaatsvinden.

3.1. OVERZICHT FINANCIËN WERKPROGRAMMA'S INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING

Alle hieronder staande projecten komen voort uit het Werkprogramma en/of de Strategische Agenda. Bij een aantal projecten uit onderstaand schema is een * vermeld. Daarvoor geldt dat eerst een plan van aanpak door het Regiobestuur moet worden vastgesteld (in 2019) voordat middelen ter beschikking worden gesteld. Na vaststelling van de kadernota hebben binnen het programma Ruimtelijke Ontwikkeling zich ontwikkelingen voorgedaan, die met steun van het Portefeuillehoudersoverleg leiden tot wijzigingen, zowel qua inhoud als qua financiën. Het meest actuele beeld is verwerkt in onderstaand overzicht.

ACTUALISATIE WERKPROGRAMMA'S REGIO FOODVALLEY 2020 t.i.v gemeentebegrotingen						
	2019	2020 oud	2020 nieuw	2021	2022	2023
ECONOMIE						
KantorenVisie	0	0	0	0	0	0
Monitoring Werklocaties	15.000	15.000	15.000	12.500	12.500	12.500
Leegstandsmonitor	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Zakelijk Toerisme*	0	0	0	0	0	0
Actualisering PDV-GDV*	15.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Acquisitie*	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Circulaire economie basisfinanciering*	95.000	95.000	95.000	95.000	95.000	95.000
Actualisering RPW			50.000			
Innovatiemonitor*	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
totaal	197.500	187.500	237.500	185.000	185.000	185.000
WERKGELEGENHEID						
bijdrage Locus	20.000					
Doorontwikkeling STAM	88.000	88.000	88.000	88.000	88.000	88.000
Doorontwikkeling WSP	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Realisatie Banenafpraak	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Jongeren en werk (JBM)						
Doorontwikkeling Leren en werken	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Bigday FoodValley 2018						
Communicatieopgave	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Ggz en werk						
Werkbudget AMR						
totaal	758.000	738.000	738.000	738.000	738.000	738.000
VOEDSEL & EIWITTRANSITIE						
Basis financiering programma	108.000	108.000	168.000	108.000	108.000	108.000
Projecten: werkbudget	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Projecten: cafeteria model*	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
totaal	208.000	208.000	268.000	208.000	208.000	208.000
ENERGIE						
Programmastructuur Regionale Energiestr.*	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Bijeenkomsten, communicatie, monitoring*	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Projectbudget*	29.000	29.000	29.000	29.000	29.000	29.000
Energie-aanpak bedrijven						
Samenwerking energieloket*	25.000	75.000	25.000	80.000	85.000	85.000
Faciliteren energie-initiatieven	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
totaal	154.000	204.000	154.000	209.000	214.000	214.000
RUIMTELIJKE ORDENING						
Aanpak Luchtkwaliteit	249.953	175.000	175.000	125.000	75.000	75.000
Bloedluisonderzoek**	140.000					
Manifest van Salentein	250.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
VAB	156.153					
Div RO thema's	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
totaal	831.106	360.000	360.000	310.000	260.000	260.000
WONEN						
Uitwerking thema's	18.500	13.000	13.000	10.000		
Monitoring: stichting VGM	30.000	32.500	32.500	32.500		
promotie	7.500	7.500	7.500	7.500		
statushouders	7.000	7.000	7.000	7.000		
procesregisseur***/ visie op kwaliteit	40.000					
stelpost digitaal platform middenhuur		10.000	10.000			
stelpost digitale transformatiekaart		optie: SGB	optie: SGB			
stelpost opstellen Visie op wonen		5.000	5.000	18.000		
totaal	103.000	75.000	75.000	75.000	pm	pm
MOBILITEIT						
Uitvoering programma mobiliteit	50.000	50.000		50.000	50.000	50.000
(inter)nationaal bereikbaar (lobby en onderzoek)			30.000			
Interne bereikbaarheid (onderzoek)			30.000			
Duurzaam en Gezond (onderzoek en projecten)			15.000			
Slim en Veilig (pilots en projecten)			15.000			
totaal	50.000	50.000	90.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	2.301.606	1.822.500	1.922.500	1.775.000	1.655.000	1.655.000

WERKPROGRAMMA'S BIJDRAGE 2020 PER GEMEENTE	ECONOMIE	VOEDSEL & EIWITTRANSITIE	ENERGIE	RUIMTELIJKE ORDENING	WONEN	MOBILITEIT
Barneveld	38.663	43.628	25.131	102.775	5.698	14.651
Ede	77.261	87.183	50.219	145.773	11.386	29.278
Nijkerk	28.528	32.192	18.543	35.599	4.204	10.811
Renswoude	3.492	3.941	1.897	14.392	515	1.323
Rhemen	13.352	15.066	8.678	16.885	1.968	5.060
Scherpenzeel	6.575	7.419	4.273	8.736	969	2.491
Veenendaal	43.759	49.378	28.443	20.911	6.449	16.582
Wageningen	25.870	29.193	16.816	14.927	3.812	9.804

4. PARAGRAFEN

4.1. PARAGRAAF 1: RISICO'S EN WEERSTANDSVERMOGEN

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de regio in de paragraaf weerstandsvermogen inzicht verschaffen in de robuustheid van de begroting. Het weerstandsvermogen van de regio is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen zodat de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de regio beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van Regio Foodvalley voor het begrotingsjaar en ook voor de meerjarenraming.

Artikel 42 van de gemeenschappelijke regeling bepaalt dat het algemeen bestuur bij regeling de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vaststelt. Deze regeling waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Beleid t.a.v. reserves en voorzieningen

Regio Foodvalley heeft een reserve voor het exploitatierisico i.c. de Algemene reserve gevormd. Deze reserve wordt toereikend geacht gelet op de beschreven risico's.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die de boekwaarden te boven gaan bij directe verkoop. De regio heeft geen stille reserves.

Stelposten

In de begroting 2020 is geen post onvoorzien als stelpost opgenomen. In 2019 was dit € 20.000.

Risico's

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. risico's voortvloeiend uit het eigen beleid;
2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. risico's voortvloeiend uit het doen /nalaten van derden;
5. risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen.

ad 1. Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid

Exploitatierisico

De Gemeentewet geeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling de taak een begroting in structureel en reëel evenwicht vast te stellen. Dit betekent dat tegenover structurele lasten in ieder geval een gelijk bedrag aan structurele baten staat. Dit is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht (minst belastende vorm) in aanmerking te komen. Voor een oordeel over deze voorwaarde is een transparant overzicht nodig van eenmalige/incidentele baten en lasten die het begrotingssaldo beïnvloeden.

De opzet van de begroting 2020 is zo dat de lasten van het algemeen bestuurlijke deel gedekt worden uit een bijdrage per deelnemende gemeente gebaseerd op het aantal inwoners. Eventuele tekorten kunnen incidenteel gedekt worden uit de algemene reserve.

Secundaire arbeidsvoorwaarden.

Op grond van de gemeenschappelijke regeling zijn de rechtspositieregelingen van de gemeente Ede van toepassing op personeel van de regio. Ook ten aanzien van het individueel keuzebudget (IKB) volgt de regio de rechtspositie van de gemeente Ede.

Werkkostenregeling

De werkkostenregeling heeft per 1-1-2015 alle bestaande fiscale regels voor vergoedingen vervangen. Dit betekent dat maximaal 1,2% van de het totaalbedrag dat Regio Foodvalley besteedt aan personeel (de fiscale loonsom) onbelast mag vergoeden of verstrekken. Vanaf 1-1-2020 wordt de regeling verruimd. Over de eerste € 400.000 wordt het percentage 1,7% van de fiscale loonsom, over het bedrag boven de € 400.000 blijft het percentage 1,2%. Daarnaast zullen een aantal kostensoorten niet meer vanuit de WKR betaald hoeven te worden.

Voor vergoedingen boven dit bedrag moet een eindheffing van 80% betaald worden. Regio Foodvalley komt naar verwachting niet boven de forfaitaire ruimte uit.

Ad 2. Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid

In de meerjarenbegroting is de provinciale subsidie tot 2022 opgenomen. De provinciale subsidie is gebaseerd op de samenwerkingsovereenkomst tussen de Regio Foodvalley en de provincie Gelderland. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2019 en kan drie maal met een jaar verlengd worden. De subsidie is drieledig:

- Bijdrage aan de beheerkosten voor de gemandateerde OV uitvoering.
- Taakstellend budget voor het vervoer van de gemandateerde OV taak.
- Een exploitatiesubsidie voor het te organiseren WMO vervoer.

Conclusie

Kenmerkend voor het risicoprofiel van Regio Foodvalley is dat de regio m.b.t. de strategische samenwerking nauwelijks ontvankelijk is voor risico's. Bovendien is een Algemene Reserve gevormd voor het opvangen van deze risico's.

4.2. PARAGRAAF 2: FINANCIERING

Inleiding

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de regio beschrijft hoe zij, op basis van het treasurystatuut, de investeringen wil financieren. Het doel van deze paragraaf is inzicht te verschaffen in de financieringssystematiek en risico's die daarmee samenhangen.

Met deze paragraaf wordt eveneens voldaan aan een aantal verplichtingen volgend uit de Wet financiering decentrale overheden (wet fido). Regio Foodvalley hanteert het treasurystatuut van de gemeente Ede.

Rentelasten/baten

De regio heeft met de BNG een rekening-courant-overeenkomst gesloten.

Financieringspositie

Regio Foodvalley kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm

Om het herfinancieringsrisico voor de samenwerkingsverbanden te beperken is een norm ingesteld waaraan de samenwerkingsverbanden worden getoetst: de rente-risiconorm. Om de risico's van hogere renten bij noodzakelijke herfinancieringen en/of renteherzieningen te beperken, mag het totaal van de leningen die moeten worden geherfinancierd of waarvan de rente moet worden herzien, jaarlijks niet meer dan 20% van de totale vaste schuld per 1 januari bedragen. De regio blijft de komende jaren binnen de norm.

4.3. PARAGRAAF 3: BEDRIJFSVOERING

Inleiding

Artikel 14 van het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) verplicht de regio om de stand van zaken en de voornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering weer te geven.

De werkorganisatie

Het Regiobestuur heeft gekozen voor een compacte organisatie van het Bureau die ten dienste staat van de Triple Helix samenwerking in de Foodvalley regio en de intergemeentelijke samenwerking. Taken en bevoegdheden zijn geformaliseerd in de gemeenschappelijke regeling Regio Foodvalley en het mandaatbesluit. Voor de hoge ambities in het programma ter uitvoering van de Strategische Agenda 2015-2019, "Foodvalley van denken naar doen" is een efficiënt en slagvaardig Bureau nodig.

De taken voor het Bureau Regio Foodvalley zijn in hoofdlijnen de volgende:

- Stimuleren en ondersteunen van de Triple Helix samenwerking. De werkgroep Triple Helix, waarin vertegenwoordigers zitten namens en gefinancierd door de drie O's, draagt hiervoor zorg. Deze werkgroep wordt getrokken en secretariael ondersteund vanuit het Bureau Regio Foodvalley.
- Stimuleren en ondersteunen van de (WGR-)samenwerking tussen de gemeenten.
- Het Bureau Regio Foodvalley ondersteunt het Regiobestuur en de andere bestuurlijke gremia in de WGR-samenwerking, zoals de portefeuillehoudersoverleggen; het Bureau Regio Foodvalley verzorgt de secretariële ondersteuning van deze bestuurlijke overleggen.
- Uitvoeren van de regionale activiteiten ter uitvoering van het uitvoeringsprogramma, waarbij de inzet van het Bureau nodig is. Concreet:
  1. Het verder uitbouwen van de internationale lobby, dat wil zeggen: "Brussel" en het uitwerken en uitvoeren van de internationaliseringsagenda. Meer voorlichting voor, missies naar en ontvangsten van internationale ondernemers en ondernemingen e.d.
  2. Communicatie, marketing en acquisitie: het concept Foodvalley regio versterken, nog meer bekendheid te geven en sterker uit te dragen ('be good and tell it'; profileren met unique selling points); uitbouwen en verbreden acquisitie-inspanningen gericht op bedrijven; e.d.

Voor ondersteunende taken, zoals archief, financiën en P&O wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van de gemeente Ede. In 2018 is de dienstverleningsovereenkomst herijkt.

Lokale hulpstructuur:

Regio Foodvalley is een goed voorbeeld van netwerksamenwerking. Dat was zo, en zal ook zo blijven. Uitgangspunt van de regionale samenwerking is dat deze wordt ondersteund door een klein, hoogwaardig Regiobureau, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de in de gemeenten aanwezige capaciteit en kennis. In 2018 is de manier van werken aangepast, waarbij de regiodirectie en gemeentesecretarissen samen als opdrachtgever optreden. Op dit moment geldt dat de ambtelijke inzet van gemeenten bestaat uit:

- De regio heeft twee portefeuillehoudersoverleggen, waarvan het "secretariaat" gevoerd wordt door zes portefeuillecoördinatoren (0,5 fte) op de terreinen economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Deze coördinatoren komen uit de gemeenten Wageningen, Ede, Barneveld, Veenendaal en Nijkerk. De coördinatoren bereiden inhoudelijk de vergaderingen van de portefeuillehoudersoverleggen voor en worden daarbij ondersteund door een ambtelijk overleg, waarin in principe alle gemeenten participeren.
- Elke gemeente heeft een (ambtelijk) intermediair (0,2), die zorg draagt voor de verbinding tussen regio en gemeenten. De intermediair werkt voor en in de gemeente. De intermediair draagt onder meer zorg voor de voorbereiding van vergaderingen van Regiobestuur en portefeuillehouders-overleggen op gemeentelijk niveau.
- Er bestaat een werkgroep met financials vanuit elke gemeente, om financieel vinger aan de pols te houden en de regiodirectie en -controller te adviseren.

- In de loop van de jaren zijn er daarnaast verschillende overleggen ontstaan, die een beroep doen op ambtelijke inzet vanuit de gemeenten. Het betreft onder meer het communicatie overleg en de werkgroep Europa.

Tenslotte wordt inzet vanuit gemeenten geleverd in de vele projecten. Dit zijn regionale projecten die ook in belangrijke mate bijdragen aan gemeentelijke ambities. Het projectleiderschap voor deze projecten ligt veelal bij een gemeente en de projectgroepen bestaan uit onder meer deelnemers uit gemeenten. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en de financiering van projecten ligt (o.m.) bij gemeenten.

Relatie Regio De Vallei

De secretariële, administratieve en financiële ondersteuning voor Regio De Vallei wordt geleverd vanuit het Bureau Regio Foodvalley van Regio Foodvalley. Regio Foodvalley ontvangt daarvoor een vergoeding van Regio De Vallei.

Financiën

De ontwikkeling van adequate bedrijfsvoering (scheiding van functies, administratieve organisatie, bewaking, verantwoording en rechtmatigheid) is een continu proces.

De regiodirecteur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om opdracht tot betaling te geven. De administratie wordt verzorgd door de controller, die via dienstverleningsovereenkomst is ingehuurd bij gemeente Ede.

BTW

De bedragen in de begroting zijn exclusief BTW. De door de regio betaalde BTW wordt gecompenseerd door de regiogemeenten. Deze zogenaamde doorschuif BTW / transparante BTW wordt verantwoord in de jaarrekening en loopt over de exploitatie.

Personeelszaken

Voor het personeel van de regio is de rechtspositie van de gemeente Ede van toepassing. Ook is aansluiting gezocht bij het IKB (Individueel Keuze Budget) dat de gemeente Ede hanteert. Dat geldt ook voor de inzet van de bedrijfsgezondheidsdienst. Een personeelsconsulent van de gemeente is tevens adviseur van de regio en ook aanspreekpunt voor het personeel. De salarisadministratie wordt eveneens door de gemeente Ede verzorgd. Vanaf de begroting 2019 is ook een budget opgenomen voor opleiding en vorming van personeel.

Automatisering

De hardware wordt door de regio zelf aangeschaft. Verder maakt de regio gebruik van de dienstverlening van de gemeente Ede. Deze adviseert ook bij de aankoop (kwantumkorting) en ondersteunt de regio bij haar dagelijks werkzaamheden (helpdesk).

Interne zaken

De postregistratie vindt plaats op het regiosecretariaat en van hieruit worden ook de verslaglegging, correspondentie en agendabeheer voor het bestuur verzorgd. Archivering en archiefbewaring worden ingehuurd bij de gemeente Ede.

Huisvesting

Het Bureau Regio Foodvalley is gehuisvest in het gebouw De Vleugel van de gemeente Ede. In 2018 is de keuze gemaakt om gehuisvest te worden in het World Food Center. De verwachting is dat in de zomer van 2020 de verhuizing gerealiseerd zal worden.

Overhead

Volgens het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV moeten de kosten van overhead conform de definitie in de notitie Overhead van de commissie BBV inzichtelijk worden gemaakt.

4.4. PARAGRAAF 4: VERBONDEN PARTIJEN

Artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft aan dat in de begroting in een aparte paragraaf in elk geval aandacht moet worden geschonken aan de visie, welke de regio heeft op de verbonden partijen in relatie tot de uitvoering van de regionale doelstellingen. Wat wil de regio met deze partijen? Hoe past de uitvoering van de taken binnen de thema's? Hoe dragen ze bij aan het uitvoeren van het gewenste beleid? Ook moeten de voornemens van de partijen zelf aan de orde komen.

Regio Foodvalley heeft zelf geen verbonden partijen met dien verstande dat zij voor de regiogemeenten wel een verbonden partij is. In de Gemeentewet is opgenomen dat de kosten van gemeenschappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling Regio Foodvalley is opgenomen dat de verdeling tussen de regiogemeenten geschiedt op basis van inwoneraantal.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Kerngegevens

Adresgegevens

Bezoekadres: Raadhuisstraat 117
6711 DS Ede

Postadres: Postbus 9022
6710 HK Ede

Telefoon: 0318 680 667

Website: www.regiofoodvalley.nl

Inwoneraantallen per 1-1-2018

Regiogemeente:	Aantal inwoners: 1-1-2018*
Barneveld	57.358
Ede	114.620
Nijkerk	42.323
Renswoude	5.181
Rhenen	19.808
Scherpenzeel	9.754
Veenendaal	64.918
Wageningen	38.380
<hr/>	
Totaal	352.342

(*op basis van voorlopige gegevens CBS)

BIJLAGE 2: VALLEIHOPPER BEGROTING 2020-2023

Regio Foodvalley

Bezoekadres: Raadhuisstraat 117
6711 DS Ede

Postadres: Postbus 9022
6710 HK Ede

Telefoon: 0318 680 667

Website: www.regiofoodvalley.nl

